Diabetes mellitus 2. typu je spojen s vyšší úmrtností na karcinom prsu

Analýza souboru více než 70 tisíc finských žen, u nichž byl zjištěn karcinom prsu, zhodnotila asociaci mezi diabetem 2. typu, stadiem karcinomu v době diagnózy a přežitím pacientek.

Vztah DM a nádorových onemocnění

Incidence diabetu 2. typu (DM) a karcinomu prsu stoupá v období po menopauze. Od roku 1990 roste celosvětová incidence karcinomu prsu a současně klesá mortalita v důsledku tohoto onemocnění. Přesto je však karcinom prsu v rozvinutých zemích druhým největším zabijákem žen z řad onkologických onemocnění. Rostoucí incidence je pozorována také u DM.

Byla publikována řada studií hodnotících asociaci mezi užíváním metforminu, rizikem karcinomu prsu a přežitím. Mnoho z nich prokázalo snížení rizika v důsledku užívání metforminu, role samotného DM v tomto vztahu však byla méně zřejmá. Několik studií prokázalo vyšší mortalitu na karcinom prsu a vyšší celkovou mortalitu zejména u postmenopauzálních žen s DM, jen ve zlomku těchto studií však byla hodnocena souvislost tohoto rizika s častými komorbiditami DM. Vztah mezi časem diagnózy DM a prognózou karcinomu prsu byl zatím rovněž nejasný.

Cílem této analýzy bylo sledovat asociaci mezi diagnózou DM, stadiem karcinomu prsu a mortalitou za současného zhodnocení přítomnosti komorbidit (hypertenze, hypercholesterolemie, obezity a ischemické choroby srdeční [ICHS]) v kohortě finských žen, kterým byl mezi lety 1995 a 2013 diagnostikován karcinom prsu.

Metodika analýzy

Z finského národního onkologického registru byly kromě údaje o samotné diagnóze karcinomu prsu extrahovány také informace o histologické povaze nádoru a o stadiu onemocnění v době diagnózy (rozlišováno bylo lokalizované onemocnění, lokálně pokročilé onemocnění – postižení lymfatických uzlin v axile – a metastatické onemocnění).

Finsko v roce 1980 zavedlo národní screeningový mamografický program, do kterého jsou zařazeny ženy ve věku 50–69 let. Data o účasti žen v tomto screeningovém programu byla získána z registru *Mass Inspection Register*. Údaje o diagnóze DM a dalších komorbiditách byly získány z národního registru HILMO (*Finnish Care Register for Health Care*), ve kterém jsou zaznamenány všechny hospitalizace a ambulantní návštěvy pacientů kromě návštěv u praktického lékaře. Údaje o užívaných lécích byly získány z národního registru předepisovaných léků. Mortalita byla analyzována na základě dat z národního registru příčin úmrtí.

Ze všech těchto registrů byla extrahována data z let 1995–2013 a ta byla propojena pomocí jedinečného identifikačního čísla přiděleného všem finským občanům při narození. Pro každou z pacientek byl vypočten index komorbidit dle Charlesonové. Všechna porovnání byla adjustována na věk, přítomnost komorbidit, účast ve

proLékaře.cz | 22.11.2026

screeningu a klinické charakteristiky onkologického onemocnění.

Výsledky

Do studie bylo po vyřazení záznamů o karcinomu prsu u mužů a nekompletních záznamů zahrnuto 73 170 žen. U 11 676 z nich (16 %) byl diagnostikován DM. Diagnóza DM neměla vliv na účast v mamografickém screeningovém programu. Ve srovnání s ženami bez DM byl u diabetiček v době diagnózy častější výskyt lokálně pokročilého (poměr šancí [OR] 1,26; 95% interval spolehlivosti [CI] 1,18–1,35) nebo metastatického (OR 1,59; 95% CI 1,44–1,75) karcinomu prsu.

Medián doby sledování (*follow-up*) po diagnóze karcinomu prsu činil 5,8 roku. 10 900 žen (14,9 %) během sledování na toto onemocnění zemřelo. Riziko úmrtí v důsledku karcinomu prsu bylo vyšší u žen-diabetiček (poměr rizik [HR] 1,36; 95% CI 1,27–1,46) a narůstalo s délkou trvání DM.

Závěr

U žen-diabetiček 2. typu byl častěji diagnostikován karcinom prsu v pokročilém stadiu, přestože se jejich účast ve screeningovém programu nelišila od žen bez diabetu. Vliv DM na mortalitu v důsledku karcinomu prsu rostl s časem od diagnózy DM a nelišil se po adjustaci na další komorbidity (hypertenze, dyslipidémie, obezita, ischemická choroba srdeční). Výsledky kohortové analýzy tak potvrzují roli DM jakožto významného rizikového faktoru pro úmrtí na karcinom prsu.

(alz)

Zdroj: *Murto M. O., Artama M., Pukkala E. et al. Breast cancer extent and survival among diabetic women in a Finnish nationwide cohort study. Int J Cancer 2018; 142 (11): 2227–2233, doi: 10.1002/ijc.31250.*